

Kruidtuinlaan 50 bus 165
B-1000 Brussel
T. +32 2 508 85 85
E. vraag@mi-is.be
www.mi-is.be

**Aan de dames en heren Voorzitters
van de openbare centra voor
maatschappelijk welzijn**

Heeft u vragen? Nood aan bijkomende info?
Consulteer dan Primabook, de documentatieruimte van
de POD MI via <https://primabook.mi-is.be>.

Mail voor bijkomende vragen naar onze FrontOffice
via vraag@mi-is.be of bel naar 02 508 85 85.

Datum: 12/04/2024

Onderwerp: Samenvattende nota over de wetwijzigingen ingevoerd door de wet van 29/02/2024 tot wijziging van diverse wetten tot instelling van een wettelijk kader voor de elektronische uitwisseling tussen de OCMW's en de burgers en tot invoering van diverse verplichtingen voor OCMW's met betrekking tot de behandeling van een steunaanvraag

Geachte mevrouw de Voorzitster,

Geachte mijnheer de Voorzitter,

De wet van 29 februari 2024 tot wijziging van diverse wetten tot instelling van een wettelijk kader voor de elektronische uitwisseling tussen de OCMW's en de burgers en tot invoering van diverse verplichtingen voor OCMW's met betrekking tot de behandeling van een steunaanvraag werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 11 april 2024 en trad in werking op datum van 21 april 2024. Deze wet introduceert de volgende wetwijzigingen:

- 1) De mogelijkheid voor de burger om een elektronische steunaanvraag in te dienen bij het OCMW via een beveiligd elektronisch formulier ("OCMW Online");
- 2) De mogelijkheid voor OCMW's om hun beslissingen via eBox aan burgers te communiceren;
- 3) De invoering van het recht om te worden gehoord in de organieke wet betreffende de OCMW's van 8 juli 1976 (zoals reeds voorzien in de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie);
- 4) De verplichting voor een OCMW dat de steun intrekt op grond van territoriale onbevoegdheid om de steunaanvraag over te maken aan het nieuw bevoegd geachte OCMW.

Deze nota vat de vier wetwijzigingen samen, vermeldt de nieuwe wettelijke bepalingen die van kracht zijn en geeft een beknopte uitleg over de gevolgen van deze wijzigingen.

Hoogachtend,

De Minister van Pensioenen en Maatschappelijke Integratie, belast met Personen met een handicap,
Armoedebestrijding en Beliris

Karine LALIEUX

Getekend

1. De wetwijziging betreffende het indienen van een gestandaardiseerde steunaanvraag via een elektronisch formulier: OCMW Online

1.1. De nieuwe wetteksten

- ❖ **Artikel 58, §§1 en 2 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de OCMW's** luiden voortaan als volgt :

“§1. Een aanvraag betreffende maatschappelijke dienstverlening, waarover het centrum een beslissing moet nemen, kan mondeling, schriftelijk, elektronisch via het elektronisch formulier dat door de minister bevoegd voor maatschappelijke integratie ter beschikking wordt gesteld of ambtshalve door het centrum worden ingediend.

De steunaanvraag wordt de dag van haar ontvangst chronologisch ingeschreven in het daartoe door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn gehouden register.

Wanneer de aanvraag schriftelijk wordt gedaan, ondertekent de belanghebbende of de persoon die hij schriftelijk heeft aangewezen.

Wanneer de aanvraag mondeling wordt gedaan, ondertekent de belanghebbende of de schriftelijk aangewezen persoon in het daartoe voorziene vak van het register bedoeld in het tweede lid.

Wanneer de aanvraag elektronisch wordt gedaan, geldt de registratie ervan als ondertekening.

Wanneer de elektronische aanvraag op een zaterdag, een zondag of een wettelijke feestdag wordt ingediend, is de datum van ontvangst van de aanvraag de eerstvolgende werkdag.

De Koning kan de modaliteiten van de toepassing van het elektronisch formulier bedoeld in het eerste lid bepalen.

§2. Het centrum zendt of overhandigt dezelfde dag aan de aanvrager een ontvangstbewijs. Wanneer de aanvraag via het elektronisch formulier bedoeld in §1 wordt gedaan, ontvangt de aanvrager dezelfde dag een ontvangstbewijs.”

- ❖ **Artikel 18, §§2-3 van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie** luiden voortaan als volgt:

« §2. De aanvraag, waarover het centrum een beslissing moet nemen, kan mondeling, schriftelijk, elektronisch via het elektronisch formulier dat door de minister bevoegd voor maatschappelijke integratie ter beschikking wordt gesteld of ambtshalve door het centrum worden ingediend.

De aanvraag wordt, de dag zelf van haar ontvangst, chronologisch ingeschreven in het daartoe door het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn gehouden register.

Wanneer de aanvraag schriftelijk wordt gedaan, ondertekent de belanghebbende of de persoon die hij schriftelijk heeft aangewezen.

Wanneer de aanvraag mondeling wordt gedaan, ondertekent de belanghebbende of de schriftelijk aangewezen persoon in het daartoe voorziene vak van het register bedoeld in het tweede lid.

Wanneer de aanvraag elektronisch wordt gedaan, geldt de registratie ervan als ondertekening.

Wanneer de elektronische aanvraag op een zaterdag, een zondag of een wettelijke feestdag wordt ingediend, is de datum van ontvangst van de aanvraag de eerstvolgende werkdag.

De Koning kan de modaliteiten van de toepassing van het elektronisch formulier bedoeld in het eerste lid bepalen.

§3. Het centrum zendt of overhandigt dezelfde dag aan de aanvrager een ontvangstbewijs. Wanneer de aanvraag via het elektronisch formulier bedoeld in §2 wordt gedaan, ontvangt de aanvrager dezelfde dag een ontvangstbewijs.

Elk ontvangstbewijs moet melding maken van de onderzoekstermijn van de aanvraag, en van het bepaalde in de artikelen 20 en 22, § 1, tweede lid.»

1.2. Toepassing

Deze wetswijzigingen impliceren dat burgers elektronisch een steunaanvraag kunnen indienen bij het OCMW, via een uniek beveiligd online formulier dat voor iedereen toegankelijk is, “OCMW Online” genaamd. Het project zou tegen het einde van het jaar afgerond moeten zijn.

Er zal meer gedetailleerde informatie over het gebruik van OCMW Online worden gepubliceerd wanneer het elektronische platform in gebruik wordt genomen.

2. De wetswijziging betreffende de mogelijkheid om eBox te gebruiken om de beslissing mee te delen

2.1. De nieuwe wetteksten

2.1.1. Betreffende de relatie OCMW – steunaanvrager/gebruiker

- ❖ **Artikel 62bis van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de OCMW's** luidt voortaan als volgt:

“De beslissing inzake individuele hulpverlening genomen door de raad van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of door één van de organen aan wie de raad bevoegdheden heeft overgedragen, wordt aan de persoon die de hulp heeft aangevraagd schriftelijk en aangetekend of elektronisch aangetekend via de eBox, zoals bedoeld in de wet van 27 februari 2019 inzake de elektronische uitwisseling van berichten via de eBox of tegen ontvangstbewijs meegedeeld binnen de acht dagen te rekenen vanaf de datum van de beslissing, op de wijze die door de Koning kan worden bepaald. De datum van de poststempel, van de elektronische zending of van het ontvangstbewijs is doorslaggevend.”

- ❖ **Artikel 21, § 4 van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie** luidt voortaan als volgt:

“§ 4. De beslissing wordt binnen acht dagen bij aangetekende zending of elektronisch aangetekend via de eBox, zoals bedoeld in de wet van 27 februari 2019 inzake de elektronische uitwisseling van berichten via de eBox of tegen ontvangstbewijs betekend aan de betrokkene op de wijze die door de Koning kan worden bepaald. De datum van de poststempel, van de elektronische zending of van het ontvangstbewijs zijn doorslaggevend.”

2.1.2. Betreffende de relatie OCMW - OCMW

- ❖ **De artikelen 9, § 1 en 12 van de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de OCMW's** luiden voortaan als volgt:

“Art. 9. § 1. Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn dat overeenkomstig artikel 4 of 5, gerechtigd is kosten van bijstand terug te vorderen, moet van de steunverlening kennis geven binnen vijfenveertig dagen, naargelang van het geval:

1° hetzij aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van de gemeente waar de ondersteunde zijn onderstandsdomicilie heeft of geacht wordt te hebben;

2° hetzij aan de Minister tot wiens bevoegdheid het maatschappelijk welzijn behoort.

De kennisgeving aan de minister gebeurt via elektronische weg overeenkomstig de door de Koning bepaalde regels.

De kennisgeving aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn gebeurt per brief of elektronisch via de eBox, zoals bedoeld in de wet van 27 februari 2019 inzake de elektronische uitwisseling van berichten via de eBox."

"Art. 12.- De terugvorderbare kosten zijn [Met uitzondering van de in artikel 9ter voorziene kosten, zijn de terugvorderbare kosten] betaalbaar tegen overlegging van een staat van verschotten die, naargelang van het geval, wordt gestuurd aan de Minister tot wiens bevoegdheid het maatschappelijk welzijn behoort, aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van het onderstandsdomicilie of aan het in artikel 2 bedoeld bevoegd openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

Op straffe van verval moet die staat bij aangetekende zending of elektronisch via de eBox, zoals bedoeld in de wet van 27 februari 2019 inzake de elektronische uitwisseling van berichten via de eBox of tegen ontvangstbewijs verzonden worden binnen twaalf maanden, te rekenen van het einde van het kwartaal tijdens hetwelk de verschotten werden gedaan.

In afwijking van het voorgaande lid gebeurt de verzending van de staat van verschotten aan de minister op elektronische wijze overeenkomstig de door de Koning bepaalde regels.]

Voorschotten in mindering op de kosten van de geneeskundige hulp en van de materiële hulp die aan vreemdelingen worden verleend en die krachtens artikel 4, 2°, of van [artikel 5, § 1, 2°, en § 4, tweede lid]¹, ten laste komen van de Staat, kunnen worden toegestaan binnen de voorwaarden en volgens de modaliteiten door de Koning bepaald.]"

2.2. Toepassing

2.2.1. Betreffende de relatie OCMW – steunaanvrager/gebruiker

De wet voorziet voortaan in drie verschillende manieren om de beslissing aan de steunaanvrager mee te delen, waarbij het OCMW de keuze heeft: aangetekende brief per post, elektronische aangetekende zending via eBox, of een van deze twee methoden met ontvangstbewijs.

Voorwaarde voor het verzenden via eBox is dat de burger eerder zijn eBox heeft geactiveerd en dus akkoord is gegaan met het ontvangen van e-mails via eBox.

2.2.2 Betreffende de relatie OCMW – OCMW

De wet voorziet ook in de mogelijkheid voor het OCMW om eBox te gebruiken voor het verzenden van de kennisgeving van toekenning van bijstand en de staat van betalingen in het kader van maatschappelijke dienstverlening naar het bevoegde OCMW, terwijl de wet voorheen enkel voorzag in het verzenden van papieren documenten.

Bij gebrek aan een andersluidende wettekst kunnen OCMW's ook gebruik maken van eBox voor het verzenden van allerlei andere officiële documenten, zoals bijvoorbeeld de kennisgeving van territoriale onbevoegdheid.

De communicatie in de relatie met de Minister blijft echter ongewijzigd.

¹ Gewijzigd – Wet houdende sociale, budgettaire en andere bepalingen van 12 augustus 2000 – B.S. 31/08/2000.

3. De wetswijziging betreffende de invoering van het recht te worden gehoord in de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de OCMW's

3.1. De nieuwe wettekst

- ❖ Er werd **een nieuw artikel 60ter** ingevoerd in de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de OCMW's:

“Het centrum is verplicht de aanvrager te horen, indien laatstgenoemde dat vraagt, voordat het een beslissing neemt over:

- *de dienstverlening bedoeld in artikel 57;*
- *de terugvordering bedoeld in artikelen 98, §1 en 99.*

Het centrum moet de belanghebbende in kennis stellen van dit recht, overeenkomstig de modaliteiten bepaald door de Koning.

De belanghebbende wordt gehoord door hetzij de raad, hetzij het bevoegde orgaan met beslissingsbevoegdheid in het concrete geval.

De belanghebbende die wordt gehoord kan zich laten bijstaan of vertegenwoordigen door een persoon naar zijn keuze.”

3.2. Toepassing

Het recht om te worden gehoord werd reeds gegarandeerd aan aanvragers van maatschappelijke integratie door artikel 20 van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie. Het nieuwe artikel 60ter van de organieke wet is op dezelfde manier opgesteld. Voortaan is het recht om te worden gehoord dus gewaarborgd voor alle personen die een steunaanvraag indienen bij het OCMW.

4. De wetswijziging betreffende de verplichting om de steunaanvraag over te maken aan het nieuw bevoegd geachte OCMW in het kader van lopende dossiers

4.1. De nieuwe wetteksten

- ❖ **Artikel 18, § 4 van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie en artikel 58, § 3 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de OCMW's** luiden voortaan als volgt:

“Wanneer een centrum een aanvraag ontvangt waarvoor het zich onbevoegd acht of wanneer het een steun beëindigt wegens territoriale onbevoegdheid, zendt het deze aanvraag over binnen de vijf kalenderdagen aan het volgens hem bevoegd centrum. Binnen dezelfde termijn wordt de aanvrager schriftelijk in kennis gesteld van deze overzending. Op straffe van nietigheid gebeurt de overzending van

de aanvraag aan het bevoegd geachte OCMW, evenals de kennisgeving van de overzending aan de aanvrager, door een geschrift met vermelding van de redenen van onbevoegdheid.

De aanvraag zal evenwel worden gevalideerd op de datum van ontvangst bij het eerste centrum, zoals bepaald in § 2, of op de datum van de overzending van de aanvraag wanneer het OCMW een steun beëindigt wegens territoriale onbevoegdheid.

Het centrum dat deze verplichting niet naleeft of dat de steun beëindigt wegens territoriale onbevoegdheid, moet overeenkomstig de door deze wet gestelde voorwaarden, het leefloon of de maatschappelijke integratie door tewerkstelling toekennen zolang het de aanvraag niet heeft overgezonden en de redenen die aan de onbevoegdheid ten grondslag liggen niet heeft medegedeeld.

De beslissing van onbevoegdheid kan worden genomen door de Voorzitter mits zijn beslissing aan de raad of het bevoegd orgaan te onderwerpen op de eerstvolgende vergadering met het oog op haar bekrachtiging.”

4.2. Toepassing

Het arrest nr. 44/2020 van het Grondwettelijk Hof van 12 maart 2020 stelt dat de verplichting tot doorzending voorzien in artikel 18, § 4 van de wet van 26 mei 2002 wanneer een OCMW een nieuwe steunaanvraag ontvangt waarvoor het zich territoriaal niet bevoegd acht, ook van toepassing is wanneer het centrum een einde stelt aan de steun die het toekent in een lopend dossier omdat het zich niet langer territoriaal bevoegd acht. De POD MI heeft in zijn instructies gespecificeerd dat bijgevolg het OCMW dat de steun beëindigt wegens territoriale onbevoegdheid, zijn territoriale bevoegdheid behoudt tot de dag waarop de steunaanvraag wordt doorgestuurd naar het nieuwe OCMW. Om de continuïteit van de steunverlening aan de gebruiker te garanderen, wordt de steunaanvraag dus gevalideerd op de dag waarop ze wordt doorgestuurd naar het nieuw bevoegde centrum.

De nieuwe wettelijke bepalingen verankeren in de wet de uitspraak van het Grondwettelijk Hof en de instructies die in dit verband aan de OCMW's werden gegeven:

- De wettelijke verplichting om de aanvraag door te sturen wanneer een OCMW zichzelf niet/niet langer territoriaal bevoegd acht;
- Behoud van territoriale bevoegdheid voor het oorspronkelijke OCMW tot het de verzending uitvoert.

De regels voor het wijzigen van de territoriale bevoegdheid in lopende dossiers zullen meer in detail worden uiteengezet in het nieuwe verslag over bevoegdheidsgeschillen, dat op de website van de POD MI zal worden gepubliceerd.

